

SLOVENE.

Političen list za slovenski narod.

Pe pošti prejemam velja: Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za en mesec 1 gld. 40 kr.
V administraciji prejemam, velja: Za celo leto 12 gld., za pol leta 6 gld., za četrt leta 3 gld., za en mesec 1 gld. V Ljubljani na dom pošiljan velja 1 gld. 20 kr. več na leto.
Posamezne številke veljajo 7 kr.
Naročnino prejema upravnistvo in ekspedicijska v "Katoliški Tiskarni", Vodnikove ulice št. 2.

Oznaniila (inserati) se sprejemajo in velja tristopna petit-vrsta: 8 kr., če se tiska enkrat; 12 kr., če se tiska dvakrat; 15 kr., če se tiska trikrat. Pri večkratnem tiskanju se cena primerno zmanjša.
Rokopisi se ne vračajo, ne frankovana pisma se ne sprejemajo.

Vredništvo je v Semenških ulicah h. št. 2, f. 17.
Izhaja vsak dan, izveniš nedelje in praznike, ob 1/8. uri popoldne.

Štev. 265.

V Ljubljani, v soboto 19. novembra 1892.

Letnik XX.

Neumni kmet!

Teško je pisati zgodovino „neumnega kmeta“. Dolga je in žalostna je in dan na dan se množe novi pojavi — tega tožnega poglavja. Vsak pisarček, vsak komij, vsak črevljarski učenec čuti se že od nekdanj sposobnega, da se ovekoveči z duhovitimi dovtipi v tem obziru; modrosti in učenosti ima toliko v izobilju, da kar srše, ko se razgovarjajo s kakim „kmečkim očetom“. „Neumni kmet“ — ali ne ponavljajo tega vsikla raznovrstne pisarne, koder sedé prvaki in veljaki, ali ne govoré v tem smislu bore šaloigre in povesti in romani, dopisi in uvodni članki ali ne kaže tega vse javno življenje? O, da bi hoteli popisovati „pasje“ ravnanje, katero skuša nebrojnokrat naš „neumni kmet“ tam, kjer bi se imelo njemu postreči; kjer plačuje on tiste, ki se potem norčujejo iz njega, da bi hoteli opisavati vse tisto poniževanje, katero trpi kmetški stan, vse tiste dogodke, kateri dokazujejo, kako brezmejna je predrznost mnogih novodobnih olikancev, ko občujejo z „neumnim kmetom“, v debelo knjigo bi narastel ta popis!

In primerjajmo s tem ves tisti humbug, ki se vrši tedaj, ko se „neumni kmet“ potrebuje, vse tisto hinavstvo liberalne dobe, s katerim se lové kmečki novci in „neumnega kmeta“ glasovi! Tedaj spada „neumni kmet“ mej vrle može, mej stebre države, mej dični, ljubljani narod, mej razborite veljake dlana in uma! Tedaj je dober in moder — neumni kmet!

Socijalni demokratje češkega rodu imenujejo češke kmete — norčke, ker se jim ne dajo zabit na led. Norci se imenujejo, ker imajo še živo vero, ker se vklanajo še svojemu Bogu in avtoriteti, ki jim jo je dal, ker imajo še krščansko po-

štenje v čislih in se zavedajo svojih verskih dolžnostij. Kaj bo „neumni kmet“ — to je tudi bistvo vsega tistega pisarjenja v slovenskem jeziku, ki sedaj skuša na jako čuden način pregovoriti ljudstvo, naj ne izraža svoje udanosti škofu, ki ga ljubi. Kaj vé kmet o takih stvareh; on le molči in plačuj in — ubogaj! O tem določite le — veliki in učeni in bogati — gospodje; kmet — je neumen!

In ta „neumni kmet“ se vendar-le giblje in darove, ki mu jih je dal njegov Stvarnik v obilni meri, uporablja tudi v to, da spoznava svoje dožnosti v javnem življenju in da z moškim ponosom ločuje svoje prijatelje od svojih neprijateljev. Ta ločitev se bo gotovo tudi srečno završila; kdor meni drugače, ne pozna našega naroda. Naš kmet vstaja in sicer določno in pogumno kot katoliški slovenski kmet in vstal bo v strah vsem tistim, ki mu hoté z liberalstvom uničiti njegovo mišljenje, njegov značaj in — srečo njegovo. Tedaj se bo pa videlo, kje je narod slovenski in kako mora govoriti, kako mora delovati tisti, ki hoče govoriti ali delati v njegovem imenu, ki hoče delati zanj. Direktivo bo dajal on sam in nobeden drugi; zajemal jo pa bo iz vreleca resnice, iz svoje žive, katoliške vere.

Državni zbor.

Z Dunaja, 18. novembra.

Nov klub.

Dalmatinski poslanci Biankini, Dapar in Perič, pa istrski poslanec Laginja in Spinčič osnovali so najnovejšo, pa tudi najmanjšo parlamentarno zvezo, kateri so dali ime klub neodvisnih hrvatskih in slovenskih poslancev. Svojo ustanovitev naznanil je dozdaj le mlado-

češkemu klubu, s katerim je stopil v nekako parlamentarno zvezo, dasi je poslanec Perič še nedavno zagotavljal, da z Mladočebo nikdar ne sodeluje. Po kateri pravici si prideva ime zveze tudi slovenskih poslancev, ni prav umevno, ker samo posl. Spinčič poleg Hrvatov zastopa tudi istrske Slovence, pa se bolj nagiba k hrvatskim, kakor k slov. poslancem. Ravno tako dvomljiv je priimek „neodvisnih“ poslancev, ker je najnovejša parlamentarna zveza popolnoma odvisna od mladočeškega kluba in bi se brez njega sploh še ganiti ne mogla, ker drugi dalmatinski poslanci za-njo nečejo nič vedeti in do zdaj niso podpisali še nobene interpelacije, ki jih Biankini in tovariši izročujejo vsaj po jedno v vsaki seji. Najmanjši dosedanji parlamentarni zvezi, namreč rusinska in južnotirolska, obsegate po sedem članov ter presegate novi klubčič za dva člana.

Budgetna razprava.

Splošna obravnava o državnem proračunu bo danes dovršena. Včeraj sta najprej zaporedoma govorila dva češka poslanca, namreč dr. Slavik in dr. Zucker. Prvi je tožil, da se češki prosilci prezirajo pri oddajanju državnih služb, da se brez pravih vzrokov razrešujejo društveni in ljudski shodi, da je volilni red napačen in da je parlamentarizem zgubil svoj pomen. Državni zbor več ne posluša ljudskega glasu, ampak streže vladi.

Dr. Zucker se je bil zlasti spravil nad dr. Plenerja in je hudo obsojal njegovo interpelacijo zaradi mizarskega pomočnika Bosaka, ki je v Pragu streljal na neko nemško družbo, pa je bil od porotnikov za nekrivega spoznan. Govornik pravi, da vsled takih natolcevanj silno trpi praško mesto, ker se tujei bojé, iti v Prago, kjer se strelja na mirne pohajkovalce. Ali Bosak je ravnal v pijanosti in

LISTEK

Pismo.

Gospod vrednik!

Danes Vam imam prav mnogo sporočiti. Najprej moram navesti, kaj mi je pisal prijatelj iz Gorinje Šiške. Tam so imeli v tem mesecu občinske volitve zelo zanimive. Volitve se je udeležilo veliko število volilcev. Tudi par cilindrov — piše nam volilec — je streljalo na nas ter skušalo obdržati nemškutarijo in stari odbor. — Zahvaliti se nam je vzlasti za ljubeznjivost onega gospoda, ki je najbrže prišel od „zgoraj“. Ta mož, ki bajé misli, da smo Slovenci po kmetških občinah tako zabiti, kakor nas opisuje „Narod“, v veliko veselje naših nasprotnikov, bil je z nami prav pošteno surov. Doletel nas je iz njegovih ust častni izraz „l... p!“ To je res olika onih gospodov, ki pri volitvi nimajo nič govoriti, marveč le paziti, da se vse vrši postavno. — Za enkrat naj bo, a drugi pot se ogledamo tako ljubeznjivost kje drugod. — Tudi se ne smete čuditi, če Vam pri volitvi kdo jezik pokaže, vzlasti ako ne volite po njegovi volji. Pri nas je bil ta jezik seveda — nemški, tako dolg, da bi človek res mislil, da sega od severa pa noter do Jadranskega morja. Sam Bismarek bi ga moral biti vesel. Pri volitvi so cilindri posebli. — „Nehvaležnost je plačilo tega sveta“, tako toži sedaj naš bivši glavar in našteva svoje zasluge.

Šišenci zdaj pravijo: Bog in sveti križ božji; bivši župan pa po svoji stari navadi deklamuje: ... gluhim ušesom!

Se eno Vam moram povedati, ki Vas bode zanimala posebno, ko zdaj nekoliko časa gojite socialne reči v „Slovenca“. Na dolenski železnici je bil pretekli teden strajk. Dva Laha, nezadovoljna z malo plačo, sta delo ustavila in še druge domače delavce nahujkala. Res vsi ustavijo delo in gredó iskat pravice. Pravica jih sreča v podobi orožnikov, kateri poprašajo po željah strajkovcev. Ko se jim te razložé, orožniki vprašajo, kdo je vodja strajkovcev, a nikdo se ne oglasi. Ko torej ni bilo nikogar, da bi vse zastopal, ni bilo moč začeti pogajanja in vse se je zopet razšlo v miru. Francozi pač ne umejo, tako urno poravnati strajka.

Se to bi Vas vprašal, če je res vodomerni urad zaradi pomanjkanja vode ustavil svoje poslovanje, ali pa, kakor hočejo drugi vedeti, da bodo za „laško vino“ kar „čez se pogodili“ in potem odpade vsa ta sitnost sodomerska. Sicer pa imate v Ljubljani sitnost z mero, videti je, da imate dvojno mero: staro mero — bolj za notranje stvari in novo mero za zunanjo parado.

Napredno-narodna gospóda hoče imeti samo slovenske napise ulic, pa trpi nemške firme pri svojih pristaših, samo slovenski govoriti pri javnih nastopih, a koder ni nevarnosti, da se izvé, pa rajše nemški. Govoré za samo slovenske šole, svoje otroke pa pošiljajo v nemške, gradé slovensko gledišče, obiskujejo pa — nemške predstave, napravljajo slo-

venska šetališča in nasade s slovenskimi napisi, postavljajo pa vrtnarja-tujca, imeti hočejo samo slovenske ulice, pa za-nje nemški kamen kupujejo, domač tlak pokladajo nemški podjetniki itd.

Zato bi bilo dobro, da bi imeli še poseben urad za to narodno mero, ker bi potem ne bilo treba ne Vam, ne „Narodu“ tistih nemških nagovorov pošiljati med svet.

Konečno pa Vam dam dober svet, da se poprimete g. Gogolove prakse pri popravkih, ki Vas bode rešil a vsake zadrege.

Kot „kuriozum“ Vam moram še sporočiti posebno pikantnost iz zadnje seje občinskega sveta ljubljanskega. Radikalno-narodni odbornik g. Kune je namreč rekel, kakor piše „Narod“: Občinski svet nikakor ne more in ne sme prikrivati s svojim imenom neko kulanco naše policije in zato vpraša interpelant župana, kaj misli storiti, da odvrne vso to zadevo od občinskega sveta. Župan pa je odgovoril, da ni treba ničesar storiti, ker občinski svet ni ničesar storil ali sklenil, česar bi ne mogel zagovarjati ter da se ne more na vse odgovarjati, kar stoji v časnikih, ker drugače bi se ne prišlo do konca. Ko je Vam g. župan v isti zadevi poslal znan popravek, bil je še drugega mnjenja, toda kaj hočemo: „Tempora mutantur et nos mutamur in illis!“

Prodaja najdražjega blaga je torej pri Vas še vedno dovoljena!

Živel liberalizem, ki nam rodi tako svobodo. Niti Culukafri ne vživajo jednake. Liga + 59.

slabi zavednosti, zato so imeli porotniki vzrok, ga oprostiti; nikakor pa ne gre, obsojati celi narod radi dejanja pijanega in slaboumnega človeka. Dr. Zucker je omenjal tudi krajsanja maternega jezika po čeških in slovenskih šolah in razpravljajl češko državno pravo, katerega češki narod nikdar ne bo otrsil. Konečno izjavlja, da glasuje proti državnemu proračunu.

Razprave čeških poslancev pripravile so dr. Plenerja, da je tudi on poprijel besedo. Prizadeval si je, zavriniti napade zaradi Bosaka, pa se mu ni prav posrečilo, dasi levičarski glasovi trdijo, da je govoril izborno, velikansko! Omenjal je tudi jezikovnega vprašanja, ki naj bi se pa po njegovem mnenju rešilo po okrajih. Konečno ugovarja občitanju, da bi se bila leвица spremenila; ona je ostala, kakoršna je bila in si pridružuje samosvojnost. Ako Plener v istini to meni, se nam dozdeva kakor malosrčni mož, ki se je bil iz strahu pred svojo hudo ženo skril pod mizo. ter prijatelju, ki se je začudil, da ga najde pod mizo, pogumno odgovorjal: „Jaz sem gospodar v hiši, jaz smem biti, kjerkoli hočem, tudi pod mizo!“ (Konec sledi.)

Politični pregled.

V Ljubljani, 19. novembra.

Notranje dežele.

Češko. Pri dopolnilnih volitvah v praški mestni zbor so zmagali vsi staročeski kandidati, vzlic silnim agitacijam od mladočeške strani. Da mladočeški listi niso zadovoljni s tem izidom, je gotovo, in sedaj zabavljajo proti češki inteligenciji, da ne stori svoje dolžnosti.

Mladočehi pripravljajo interpelacijo o šleških razmerah. Da bi pa interpelacija ne bila brez vspeha, postopajo jako previdno in pred vsem skušajo za njo dobiti podpise vseh čeških poslancev. Spoznali so torej, da njih separatistična in preradikalna politika ni bila prava. Da pa podpišejo interpelacijo tudi veleposestniki, mora biti seveda sestavljeno tudi v primernih izrazih.

Rusini. V decembru bodo Staro- in Mladorusini priredili skupen shod, da se posvetojuje o kakem skupnem postopanju. Seveda posebnega vspeha od tega shoda ni pričakovati, ker zlasti Starorusini ne marajo odstopiti od svoje rusofilske politike. Nekoliko je oboje ustrašilo to, da se snuje rusinska katoliška stranka, in proti tej stranki bi se menda radi zjedini. Tako združenje strank, ki se ne opira na enakost načel, pa ne more biti trajno. Sicer se pa katoliška stranka mej Rusini tudi le počasi pripravlja, kakor bi tudi bilo želeli, da kmalu stopi v politično življenje, kajti samo na katoliški podlagi se morejo sporazumeti Poljaki in Rusini.

Ogersko. Novi ogerski minister notranjih stvari, Mieronymi, se je porodil dne 1. oktobra 1836. leta v Budimu. Dopršivši gimnazijo, je obiskoval tehniko in 1856. leta kot arhitekt dobil službo pri budimski občinski upravi. Pet let pozneje je bil voljen komitatskim nadinženjem. Leta 1868 je postal prezidijalni tajnik v komunikacijskem ministerstvu, 1872. leta ministerski svetnik, in 1874. leta državni podtajnik. Jedno leto pozneje je bil voljen v državni zbor, v katerem je ostal do zadnjega časa. Leta 1882 je pustil državno podtajništvo in bil imenovan direkcijским predsednikom avstro-ogerske državne železnice, na katerem mestu je ostal, dokler se niso odkupile ogerske proge. Za zasluge pri železnicah ga je odlikoval cesar z Leopoldovim redom. Nedavno je bil imenovan predsednikom ogerskega najvišjega računišča, katero mesto je sedaj zamenil z ministerstvom notranjih stvari. — Novi minister notranjih stvari bode imel dva tajnika, grota Julija Andrassy-ja, sina bivšega ministra vnanjih stvari, in Deziderija Perczela. Dosedanji državni tajnik bode imenovan velikim županom trenčinskega komitata, in poslanec Rakovsky, načelnik avstro-ogerskih prostozidarjev, bode pa imenovan predsednikom najvišjega računišča. Pač najboljši dokaz, kak vpliv imajo prostozidarji na Ogorskem.

Vnanje države.

Francija. V sredo se je v zbornici začela debata o premembi tiskovnega zakona. Prebivalstvo se za to stvar jako zanima, kar je že to pokazalo, da so vse galerije bile prenapolnjene. Prvi je govoril proti predlogi radikalec Laguerre. Njemu se zdi prememba tiskovnega zakona nepotrebna in nevarna. Prememba je pa zagovarjal poročevalec Lafargue, dokazujoč pomanjkljivosti sedanjega tiskovnega zakona. Najbolje je govoril grof de Mun. V svojem dovršenem govoru je dokazal, da je sedanj položaj le posledica brezverske odgoje naroda. Ministerski predsednik je čutil, da je govornik pravo zadel, zato se je pa hitro oglasil za besedo, da nekoliko opraviči republikansko in vladno politiko. Trdil je, da vlada oficijelno ne propoveduje ateizma in tudi vere ne podkopa. Varuje samo svobodo vere in vesti. Poslanec Maillefen je pozivljaj vse desničarje, da naj glasujejo proti vladni predlogi.

Ker je rabil precej osorne izraze, ga je predsednik poklical k redu. Republikanec Dechonel je zagovarjal vladno predlogo. Bonapartist Mitchel je pa izrekel svoje prepričanje, da prememba tiskovnega zakona ne bode preprečila anarhističnih atentatov. Republikanec Clausel je podpiral predlogo. V četrtek se je debata nadaljevala. Socijalist Roche je opiral socijaliste, da pri atentatih niso nič krivi. Krivi so vsega le zmerni republikanci, ki le obetajo zboljšanje delavskemu stanju, storé pa družega ne, kakor nakladajo davke. Sedanjemu neznosnemu stanju bi se le naredil konec z osemurnim delavnikom, ker bi se s tem paralizoval slab vpliv strojev. S premembo tiskovnega zakona se pa ne bode ničesar doseglo. Republikanec Aynard je pa dokazoval, da se sedaj delavcem bolje godi, nego se je nekđaj, le kapitalisti so na slabšem. On ne vidi nobene razlike med socijalisti in anarhisti. Nasprotje mej delavci in gospodarji je umetno napravljeno. Potem je pravil, kaj se je storilo že za delavce. Dala se jim je občna volilna pravica. Do osemurnega delavnika bode polagoma prišlo, ali po zakonodavnem potu se ne dá vpeljati. Hvalil je tudi vlado in zbornične vspehe. Samo vlada se mu zdi premalo homogenna. Poslanci ga pa niso posebno pazno poslušali. Potem je ministerski predsednik odgovarjal raznim predgovornikom, pa ne posebno srečno. Naštevajl je zasluge republikanske stranke. Ko je govoril proti predlogi še Ramei, se je nadaljevanje debate odložilo na drugi dan.

Nemčija. Mnogi nemški listi se bavijo s tem, da ima Liebknecht 7000 mark plače na leto kot vrednik socijalističnega lista „Vorwärts“ in opozarjajo na to, da je v Nemčiji mnogo uradnikov in častnikov, ki nima jo take plače. Če Liebknecht toži, da bi brez stranskih dohodkov tudi s to plačo izhajati ne mogel, kako pa naj izhajajo tisti častniki in uradniki, ki imajo še pol manj plače. Ze precej visok uradnik mora namreč biti, če dobiva 600 mark na mesec. Vodja delavcev biti toraj ni tako neugodno. Sploh moramo reči, da so socijalisti s tem, da so se o tej plači javno razgovarjali, dali svojim nasprotnikom dobro orožje v roko. Vidi se da neso dovolj prebrisani. Naši nemški liberalci bi tako stvar že bolj na skrivnem vredili.

Afrika. Po nekem sporočilu iz Afrike so Francozi že popolnoma obkolili Dahomejce v Abomeju. Dahomejski kralj ima baje že samo 1700 vojakov in že skuša s Francozi skleniti mir. Francoski poveljnik pa noče slišati o nobenih pogajanjih in zahteva, da se Dahomejci brezpogojno podajo. Vedeti ne moremo, koliko je temu poročilu verjeti. Vjema se s prejšnjimi poročili nikakor ne. Poprej se je zmical poročalo, da je dahomejska vojska mnogo večja.

Izvirni dopisi.

Iz Ljubljane, 18. novembra. (Katoliški shod in nedeljski počitek.) Pod tem naslovom prinesel je „Slov. Narod“ z dne 16. t. m. notico, katera je naperjena proti naši stranki in vzlasti proti vredniku „Slovenca“. Prepričani smo, da pisec te notice si ni bil svest tega, kar je pisal, in le zavrela kri po zadnji seji občinskega sveta ljubljanskega pripomogla mu je k novi blamaži. „Quidquid agis, prudenter agas et respice finem.“ To latinsko prislovico naj bi si gosp. pisec omenjene notice vtisnil za večne čase v spomin in potem bode smel upati, da se ne bode tako hudo opekel, kakor se je gosp. mestni odbornik Gogola s svojo interpelacijo in gosp. pisec z notico, na katero mu tu odgovarjamo.

V obče je znano, da je mestni odbornik Gogola v predzadnji seji mestnega zbora gospoda župana interpeliral, če mu je znano, da se je v nedeljo pred katoliškim shodom delalo za katoliški shod pri kolibi na starem strelišču. Tako glasila se je njegova interpelacija, tako bila je zapisana v zapisniku dotične seje, tako poročali so listi: „Slovenec“, „Slov. Narod“ in „Laibacher Zeitung“, in istinitost tako glaseče se interpelacije potrdila sta overovatelja zapisnika, gg. mestna odbornika Murnik in dr. Staré, kajti oba sta zapisnik brez kakega popravka ali ugovora podpisala.

V tej interpelaciji g. Gogole smo mi zasačili laž, kajti dobro nam je bilo znano, da je osnovalni odbor za katoliški shod strogo skrbel za to, da se ni delalo za katoliški shod v nedeljo pred shodom na starem strelišču.

Ker je tedaj mestni odbornik Gogola govoril neresnico, zato kritikovali smo njegovo interpelacijo po zaslugi ter izrekli, da je hotel z neresnično trditvijo splesti šibo, s katero bi bil rad bičal našo stranko, a je le sebe neusmiljeno oplazil. Laž namreč ima kratke noge, — ta prislovica vresničila se je tudi pri interpelaciji Gogolovi.

Kmalu ko smo označili v našem listu postopanje gosp. Gogole, čutil se je on sam v hudi

zanjki ter pričel iskati različnih potov, ki bi mu pomagali iz zadrege.

Najprvo iskal je v „Slov. Narodu“ pomoči, kateri mu je posvetil v našem listu z dné 31. oktobra 1892, šte. 249, ponatisneno notico. In čujte, kaj trdi „Slov. Narod“ v tej notici! Mej drugim bere se ondi tudi: „V isti seji in pri isti priliki vprašal je tudi mestni odbornik g. Gogola, če je res in če je znano g. županu, da se je delalo v nedeljo pred katoliškim shodom za ta shod, ter s tem rušil predpisani nedeljski počitek. Tako se je faktično glasila ta interpelacija in nič drugače, in gosp. interpelant ni nikogar imenoval, ki bi bil delal, tako vsaj prepričali smo se sami iz dotičnega zapisnika magistratovega. V tej notici je tedaj dovolj jasno povedano, da se je „Narodova“ gospôda sama iz zapisnika dotične seje prepričala, da g. Gogola ni imenoval kraja, kje da se je delalo.“

Tudi v tej notici zasačili smo mi laž, ter v našem listu povedali, da se je pisec „Slov. Naroda“ navlašč napačno poučil o zapisniku mestne seje, kajti v tem zapisniku je bilo povedano, da je gosp. odbornik odločno imenoval kraj, kje da se je delalo, namreč na starem strelišču pri kolibi. Videvši, da s to lažjo v omenjeni notici gospodu Gogoli ne bode pomagano, izumil si je odbornik Gogola sam novo sredstvo, a malo častno za njega. Zadrega bila se je za gosp. Gogolo z novo trditvijo v „Narodovi“ notici le povišala, kajti zapisnik dotične seje glasil se je vse drugače, kakor pa je „Narod“ trdil v tisti notici, s katero je hotel oprati gosp. Gogolo.

V tej stiski šinila je g. Gogoli misel v glavo, popraviti tisti zapisnik, na katerega se je „Narod“ skliceval, da je interpelant Gogola resnico govoril; popraviti tisti zapisnik, kateri je bil v bistvu v soglasju s poročili „Slovenca“, „Slov. Naroda“ in „Laibacher Zeitung“-e; tisti zapisnik, iz katerega smo posneli sledeče besede: „Na interpelacijo občinskega svetovaleca Gogole pa odgovarja župan, da mu tudi ni bilo znano, da se je delalo na starem strelišču v nedeljo, tudi se ne spominja, da bi imel dotični podjetnik za to delo uradno dovoljenje; in slednjič tisti zapisnik občinske seje, katerega sta overovatelja ces. svetnik Murnik in dr. Staré kot istinit podpisala. Res drzno čelo mora imeti tak človek, ki si upa navzlic takim dokazom tirjati popravek zapisnika dotične seje.“

Ne zmenivši se za navedene dokaze — je v zadnji seji mestnega zbora gospod Gogola naenkrat zahteval, da se zapisnik prejšnje seje tako popravi, da on v svoji interpelaciji ni imenoval kraja, kjer se je v nedeljo pred katoliškim shodom za katol. shod delalo. Na to zahtevanje konstatoval je gospod župan, da sta bila overovatelja zapisnika mestna odbornika gg. Murnik in dr. Staré. Ker g. Murnik ni navzoč, popraša gospod župan g. dr. Staréta, kaj da ima k zahtevi gosp. Gogole opomniti. G. dr. Staré je mignil z roko in molčal. Nato pravi gospod župan, ker ni ugovora proti zahtevi, se bode popravil zapisnik. Pozabil pa je g. župan popraviti tudi svoj odgovor. Kako je namreč g. župan mogel v svojem odgovoru reči, da mu ni znano, če se je delalo na starem strelišču, ako g. odbornik Gogola ni imenoval nobenega kraja! Istina je, da se navzoči mestni odbornik g. Prosenc pri tej priliki ni oglasil k besedi, — istina pa je tudi, da je on koncem seje ta popravek in zahtevo g. Gogole odločno grajal.

Ko je namreč koncem zadnje občinske seje odbornik g. Gogola še enkrat interpeloval gospoda župana, če mu je znano, da se je v nedeljo pred katoliškim shodom za katoliški shod delalo. Ta nova interpelacija, katera se bistveno loči od prve interpelacije, bila je mestnemu odborniku Prosencu dokaz, da išče gosp. Gogola avitim potom poleno, s katerim bi rad tolkel po pripravljalnem odboru za I. slov. katol. shod. Ta trenotek porabil je gospod Prosenc za to, da je dal resnici čast. Ni molčal, kakor trdi „Narod“, temveč pojasnil je vso zadevo tako, kakor se ona kaže v luči resnice.

Ta govor g. Prosenca se glasi: Jaz se v začetku današnje seje k zahtevi gospoda obč. svetnika Gogole, da bi se popravil zapisnik zadnje seje občinskega sveta poglavitno zaradi tega nisem oglasil k besedi, ker sem iz zahteve gospoda Gogole izvajal, da mogoče vendar ni tako zlobno mislil g. Gogola z svojo interpelacijo, kakor so govorile besede v zapisniku, in ker sem se nadejal, da bode

(Dalje v prilogi.)

z zahtevanim popravkom šla vsa zadeva od acta. Današnja nova interpelacija gospoda Gogole pa se bistveno loči od prve interpelacije in kakor sem sedaj prepričan, naperjen je bil popravek zapisnika edino proti stranki, kateri čast imam pripadati tudi jaz. Popravek zapisnika v zvezi z današnjo interpelacijo, to naj bodo sredstva pomagati g. Gogoli iz zadrege, a sredstva, tudi s katerimi bi se bilo po katoliški stranki. Jaz moram z vso odločnostjo konstantovati, da stoji današnji popravek zapisnika v popolnem nasprotju z resnico, kajti gospod mestni odbornik Gogola je v prvi interpelaciji naravnost in odločno trdil, da se je delalo v nedeljo pred katoliškim shodom pri kolibi na starem strelišču za katoliški shod. To, gospoda moja, je gola istina in naj se še tolikokrat občinski zapisniki popravljajo pečata resnice teh besedi nikdar odstranili ne bodo. *Facta infecta fieri nequeunt.* V dokaz, da so se glasile besede gosp. interpelanta tako, je v prvi vrsti to, ker sta mestna odbornika gospod ces. svetnik Murnik in gospod dr. Stare odobrila zapisnik in v drugi vrsti, ker so v soglasju z zapisnikom tudi vsi tukajšnji časopisi poročali o interpelaciji tako, da je gospod Gogola rekel: delalo se je pri kolibi na starem strelišču. In ako vsi ti dokazi še ne zadostujejo, objavim jaz tu v javni seji s svojo častjo kot mestni odbornik svečano, da je gospod Gogola rekel v svoji interpelaciji: delalo se je na starem strelišču pri kolibi. Jaz ne stavim nobene predloga, stvar mi je ostala preostudna in govoril sem jedino zato, da svet izve, kako da se popravljajo občinski zapisniki.

Iz vsega tega je tedaj razvidno, da smo mi v tej aféri vedno golo resnico pisali in enkrat za vselej bodi piscu zadnje notice v „Slov. Narodu“ povedano, da mi tudi za las od svoje trditve odstopili ne bomo, — prisojamo pa tudi „Narodovi“ gospodi toliko močate besede, da ne bode ostala samo pri pretenju s tožbo gledé globoko razžaljene časti gospoda interpelanta Gogole, temveč da bodo tožbo tudi vložili. Mi zahtevamo tožbo, s katero ste nam protili — in če je ne naperite proti nam, obsojeno bode postopanje g. Gogole in Vaša pisava v tej zadevi pred vsem svetom.

Dostavimo danes še to, da bije v večini gg. mestnih odbornikov in če so tudi naši politični nasprotniki, toliko čuta za resnico, da bodo pred sodiščem popolnoma vestno in resnično govorili. Opomnimo le, da smo že sedaj iz ust več občinskih svetovalcev slišali, da je bil zadnji popravek gosp. Gogole odveč, kajti tako izreklo je se nekaj gospodov, g. Gogola je naravnost s svojo prvo interpelacijo trdil, da se je delalo pri kolibi na starem strelišču. Torej le s tožbo na dan, da bomo imeli priliko vse laži gosp. Gogole in „Slov. Naroda“ dokazati tudi pred sodiščem!

Z Gorenjskega, 14. novembra (Kdo koplje grob našemu narodu?) „Živi narod“, tako so imeli v časih dijaki navado se pozdravljati; „živi narod“, je navadno tudi refrain vseh napitnic mladostenskega naraščanja — pri veselicah in banketih. Ubogi narod slovenski! Ako boš imel ti samo take delavce na narodnem polju, ki znajo pač govoriti tako krilate besede — katerim pa ne sledé nobena dejanja! Taki junaki ljudstva slovenskemu obstanka rešili ne bodo, pač pa mu neizmerno škodujejo, ker spodbkpujejo kar sistematično s svojim rovanjem tla stanu, ki je že malo da ne tisoč let bil najglavnejši stebel našega naroda — stanu duhovskemu.

Iz narodove korenine — iz kmečkega stanu je izrastel slovenski duhovnik, je bil in je še učenik, vodnik, zdravnik narodu ter mu celi globoka rana; kakor v preteklih dneh, tako še danes duhovnik veled višjega poklica dela in živi za narod, mnogokrat žrtvuje zanj tudi — življenje. Zato je naravno, da ljudstvo pozna svoje prave prijatelje in duhovnikom skazuje povsodi čast, spoštovanje in ljubezen.

To pristrčno vez med duhovnikom in ljudstvom bi v novejšem času radi s silo raztrgali ljudje, katerim, vernim učencem tujega liberalstva, mrzi do vere in nje služabnikov — duhovnikov; radi bi vneli narodu na mesto duhovščine za vodnika sebe. Hoteč na vsak način doseči ta namen, se ne strahijo tudi podlih sredstev — obrekujejo in blatijo stan duhovski od škofa do zadnjega duhovskega pomočnika. V predalih „Slov. Naroda“, „Rodoljuba“, „Edinosti“, „N. Soče“ in sličnih listov se je raz-

obešalo že mnogo umazanega blaga, obiranja in laži, češ, taki so duhovniki, brezdomovinci to ter sovražniki naroda. Če se pa tem listom ugovarja, da naj nikar ne napadajo duhovskega stanu, zatrjujejo v eni sapi: mi stan spoštujemo, le posameznikom veljajo naše besede. Kdo pač v rjame takim besedam? Stanu duhovskemu hočete spodbiti tla v narodu, spraviti ga ob dobro ime, to je namen liberalizmu povsod, tega utajiti ne morete.

Silno odgovornost jemljete nase vi, ki odrivate od ljudstva duhovnike, učenike in vodnike od Boga jim postavljene in od zgodovine potrjene, katerih srce je vneto katerih roke neumorno delujejo za naroda dušno in telesno srečo. Narod slovenski spoznaj svoje prijatelje in ne daj se voditi od ljudij, ki imajo samo na jeziku lepe besede, ki pa v svoji strasti in kratkovidnosti ne vidijo strašnih nasledkov, ako odtu, narod najboljšo zaslombo — stan duhovski.

Nikari se igrati labkomišljenja s časno in večno srečo našega naroda! Ljga 47.

Iz Trsta, 16. novembra. Gospod urednik! Oni, ki so osnovali slovesnost petdesetletnice državnega nemškega gimnazija v Trstu, o kojem sem Vam zadnjič poročal, dregnili so v prav sršenovo gnezdo. Ker je bila slavnost izključno nemškega značaja, odzval se je župan dr. Pitteri, da se slavnosti vsled bolezní ne more udeležiti. Naznanil je to na vizitnici pisani s — svinčnikom. Ta stvar pa je Velikonečes hudo razjarila; začeli so pisati proti mestnemu zastopu po dunajskih in graških časnikih o neotesanosti Lahov, ki so na tak način pokazali svoje sovraštvo do nemščine.

Oglasili so se pa na to tudi laški časniki po Trstu in jeli dokazovati svoje pravo in ta stvar je važna tudi za nas Slovence.

„Piccolo“ piše 13. t. m. mej drugim: „Ko se je torej sklenilo praznovati petdesetletnico nemškega zavoda v laškem mestu, moralo bi se bilo gledati tudi na narodni značaj mesta, četudi se je kasneje poudarjalo, da je slavnost bila le akademiška. Pomisliti bi se moralo, da so mej dijaki, ki so dovršili tu gimnazijske študije, bili tudi taki, ki so spoštovanje do svojega italijanskega jezika ohranili kakor vero v srcu in sklenili braniti ga pod varstvom zakonov, koji dijaki (sedaj v svojih službah) še vedno to delajo.“

„Ako pravite“, govori dalje, „da bi bili morali narediti vabila v petih jezikih in ste se temu hoteli izogniti, zakaj pa niste vabil spisali v latinskem jeziku, kateri vsak razume? Nismo sovražniki Nemcev, tudi ne delamo proti njim, delali pa smo proti njim, ko so vse sile napenjali, da bi nas ponemčili. Mi smo vselej (?) za načela, koja bi potrdil sam minister bogočastja Gautsch, da se morajo namreč laški otroci odgojevati v laškem jeziku. Vprašamo pa tudi: Kdaj je nemško časnikarstvo svetovalo nemškim starišem, da naj pošiljajo svoje otroke v češke šole? Radovedni smo, kaj bi pisali dunajski nemški časniki, ako bi se dunajskemu županu očitalo, da se ni udeležil petdesetletnice kakenga češkega zavoda, na kojem bi se postopalo na tak način, kot se je v Trstu na nemškem? So li poznabili nemški časniki „tisti malenkostni hrup“, koji je napravil mestni zbor dunajski proti privatni šoli češki, osnovani na Dunaju, kateri šteje čez 100.000 Čehov?“

Nekako tako „Piccolo“. Vidi se, da so si v lase skočili laški in nemški časniki. Laški očitajo Nemcem, da ne dovolijo na Dunaju čeških šol, tam kjer je 100.000 Čehov. Vprašamo le, koliko je pa v Trstu slovenskih šol in vendar je v Trstu 30.000 Slovencev, torej v primeri prebivalstva dosti več. Nemci očitajo Lahom, da niso uljudni z drugimi narodnostmi, kakor je nemška (?) v Trstu. Kako pa sami delajo s Čehi, ki so vendar tudi narod na nemškem Dunaju!

Podobna sta si torej v tem obziru Nemci in Lah in drug drugemu priznavata, da sta složna — v zatiranju Slovanov.

Začelo se je pa jasni tudi na temnem našem obzorju v Primorju in Istri. Prej ali slej dobimo i mi Slovani svojih pravic, če ne iz Trsta, pa z Dunaja, četudi hočete te dve mesti biti pravični le onim elementom, ki so jim prirasli bliže srca.

Ljga + 65.

Dnevne novice.

V Ljubljani, 19. novembra.

(Udanostne izjave.) Včeraj poklonila se je prevzišenemu knezoškofu ljubljanskemu deputacija občine Ihan, obstoječa iz g. župana Jak. Ložarja, prvega občinskega svetovalca Franca Sojerja in občinskega odbornika čast. g. župnika Janeza Dolžana, ter jim je izročila prekrasno diplomu častnega občanstva. Prevzišeni so deputacijo prelubeznjivo vsprejeli ter se jej priarčno zahvalili za to odlikovanje, katero jih veseli toliko bolj, ker vedó, da velja ne toliko njihovi osebi, nego sveti stvari, katero morajo zastopati. — Znova so poslali svoje pismene udanostne izjave vrli občinski zastopi v Sent Jerneju na Dolenjskem, v Križki Vasi in na Lokvici pri Metliki. — Dalje je poslala čvrsto izjavo duhovščina dekanije Trebnje. — Naznaniti nam je konečno, da so celó Slovenci, živeči zunaj Krajske, naseljeni v jugoslovanski Bosni, in sicer v mestu Prijedoru, poslali ljubljanskemu knezoškofu pristrčno udanostno pismo, katero so podpisali tudi ondi naseljeni štajerski Slovenci in Čehi-Moravani.

(Skušnje za meščanske šole v ljubljanskem uršulinskem samostanu) V uršulinskem samostanu so ta teden od ponedeljka do petka pred izpraševalno komisijo delale skušnje za meščanske šole 4 č. gospe: M. Kristina Pezdire, M. Eleonora Hudovernik, M. Joana Oswald in S. Luitgarda Rihar. Včeraj bil je sklep skušnje, katera, dasi zelo težka, je vendar prav dobro iztekla. Skušnje so naredile vse štiri gospe, tri z odliko. Cestitamo! Sedaj ima samostan štiri učiteljske moči, izprašane za meščanske šole, in menda tudi za slovensko višjo dekleško šolo.

(Za kan. Jerana dijaško mizo so darovali gg.: Jan. Potočnik, župnik na Brezovcu, 5 gld., Fr. Avsec, kaplan v Trebnjem, 2 gld., Jan. Azman, župnik v Gorjah, 5 gld., Novakovi iz Idrije 2 gld., Mat. Jereb, župnik v Kropi, 1 gld. 50 kr., Fr. Dragar 1 gld. 20 kr., J. D. 1 gld., K. P. 1 gld., neimenovan župnik z napisom: „revež revežu za reveže“ več starega srebra.

(Liberalna netaktnost.) „Slov. Narod“ je v svojem poročilu o zadnji seji mestnega zbora mestnega odbornika Prosenca imenoval porogljivo „Chef der II. Abtheilung“ cikajoč na njegovo službo pri banki „Slaviji“. — Da v prihodnje „Narod“ ne bo več imel prilike za tako skrajno netaktnost, izjavlja g. Prosenca, da se je dne 17. t. m. imenovani službi odpovedal.

(Poročil) se bode prihodnje sredo gosp. Josip Demšar, trgovec v Zeleznikih, z gospico Matildo Vavkenovo v Cerkljah.

(Umrl) je včeraj zjutraj na Dunaju naš rojak g. dr. Aleks. Škofic, izdajatelj lista „Oesterr. botanische Zeitschrift“, v 71. letu dobe svoje.

(Imenovanje.) Finančno vodstvo za Kranjsko je imenovalo finančnega koncipista g. Jurija Konščegga davkarskim nadzornikom.

(Iz Škofje Loke) se nam poroča: Omenjali ste že v svojem listu, s kaka lepimi slovesnostmi se je vršilo pri nas blagoslovljenje novega pokopališča mestne farne cerkve v Škofji Loki. Oni lepi dan je bil vsaj nekoliko zadostilo za velike teže, skrbi in trude, katere je imel s tem delom prečast. gospod mestni župnik Ivan Tomažič. — Sedaj smo zvedeli, da je došel prečast. g. župniku tudi od c. kr. deželnega predsedništva pohvalni diplom za požrtvovalni trud pri napravi novega cerkvenega pokopališča za mestno faro, ki šteje blizu 5000 duš, a je bila sedaj — kot nekaka izjema med župnijami brez lastnega pokopališča. Želimo le, da naprava lepega pokopališča poravná vsa nasprotja, g. župniku pa čestitamo na častnem odlikovanju z visokega mesta, želeč mu blagoslova božjega, da se prav mnogo lepega in dobrega dovrši v svoji župniji v blagor in v čast svojo in svojih faranov.

(Iz Metlike) se nam piše dne 17. nov.: Burja vleče — i zima hoče biti. In vendar na poštskem vrtu v Metliki češplja cvetó. Sploh je letos nenavadnega dosti ravno pri drevju. Nekdo je tukaj nabral 6 mernikov jabolk, ki so drugič rodila. In jaz sam sem jedel lepo zrelo breskvo, ki je tudi bila drugi sad na istem drevesu.

(Nesreča.) Na žalosten način končal je svoje življenje dne 14. t. m. posestnik A. Oman, po do-

Kathreiner-jeva

Neprekosljiv dodatek kavi.

Kneippa
sladna
kava.

Pristna samo
s to varstveno
znamko.
Pred ponared-
bami se sviri.

Dobiva se povsod.

Zobni zdravnik iz Berolina

univ. med.

DR. R. JACOBI

Stari trg št. 4, I. nadstropje, v Ljubljani.

ordinira od 9. do 12. ure dopoldne in od 2. do 5. ure popoldne; ob
nedeljah od 9. do 11. ure dopoldne. 371 8
Za uboge ob petkih od 9. do 10. ure dopoldne.

„THE GRESHAM“

zavarovalno društvo za življenje v Londonu.

Podružnica za Avstrijo:

Dunaj, Giselastrasse 1,

v hiši društva.

Podružnica za Ogersko:

Pešta, Franz-Josefplatz

št. 5 in 6, v hiši društva.

Društvena aktiva dne 30. junija 1891 frankov 117.550.797
Letni dohodki premij in obresti dne 30. junija 1891 20.725.259
Izplačitve za zavarovalne in rentne pogodbe, za zakupnine itd. v
dobi društvenega obstanka (1848) 249.311.449
V zadnji dvanajstmesečni poslovalni dobi vložilo se je pri društvu za
novih ponudb, vsled česar iznaša v dobi društvenega obstanka
skupni znesek vloženih ponudb 61.372.000
1.728.184.555
Prospekte in tarife, na podlagi katerih izdaja družba police, kakor tudi obrazce za
predloge daje brezplačno

glavni zastop v Ljubljani

98 (12-10)

pri

Gvidu Zeschko-tu,

Tržaška cesta, št. 3 b.

V letu 1838. v Trstu osnovana

e. k. priviez.

zavarovalna družba

RIUNIONE ADRIATICA DI SICURTÀ,

kātere

generalnega zastopa pisarne

na

Dunaju

174 12-4

v družbini hiši, mesto, Weihburggasse št. 4,

in katero v vseh deželnih glavnih mestih in znamenitejših krajih

avstro-ogerske države

zastopajo generalni, glavni in okrajni zastopi,

zavaruje po najnižjih cenah proti

požaru poškodbam pri prevaževanju in po toči, dalje člo-
veško življenje v raznih kombinacijah in proti zgubam pri
najemnini vsled požara ali razpoka.

Glavni zastopnik v Ljubljani: IVAN PERDAN.

FRAN REISNER

v Ljubljani, Poljanska cesta šte. 3 (na voglu),
priporoča se prečast. duhovščini in sl. občinstvu v mestu in na deželi v

izdelovanje civilnih, vojaških
in uradniških oblek

po poljubnem kroju in najnižji ceni. — V zalogi ima tudi vse vsakovrstne
narejene obleke. 541 6-2

Naznanilo.

Tvrdba Frana Kathreinerja nasledniki
v Stadlau-u, Dunaju in Monakovem nareja sladno
kavo z okusom navadne kave in jo prodaje z mojo podobo
in fascimilo. 469 4-2

To se zgodi z mojo izrecno dovolitvijo,
ker sem se jaz prepričal, da ta sladna kava
z okusom navadne kave, nema v sebi škod-
ljive snovi navadne kave, imenovano „kofejn“.
Kathreinerjeva sladna kava ima pa to prednost, da
se lahko sleherni, naj tudi ne ljubi sladnega okusa,
odreče vživanju navadne kave in zato dobi mnogo
zdravejšo in redlinejšo pijačo, katere poraba je še v
korist našemu kmetijstvu.

V Würshofenu, dne 1. marca 1892.

Boštjan Kneipp l. r.,
katoliški župnik.

Iv. Hafnerjeva pivarna, sv. Petra cesta 47.

Jutri v nedeljo 20. novembra

otvoritev

vseh do cela prenovljenih prostorov.

Veliki

vojaški koncert

godbe c. in kr. pešpolka št. 17.

Zočetek ob pol 8 uri.

Vstopnina 20 kr.

Točilo se bodé v obče priznane izvozno marono pivo (uprav tako ko
plazenjsko) iz Bož. Frühliehovega pivovara na Vrhniki; dalje vsako nedeljo in
četrtak Salvator-pivo in kozlovsko pivo v steklenicah; istotako izvrstna
namizna in laška gorska vina. liborna gorka in mrzla jedila, ob vsaki
dnevni uri. Za točno in vestno postrežbo skrbelo se bodé najbolje. Velik, elegantno
opraciljeni salon za koncerte, svatbe in dr. je visokočastitemu p. n. občinstvu vedno
na razpolaganje. — Mnogobrojnega obiskovanja prosi najudaneje

550 1

IV. HAFNER, lastnik.

Dunajska borza.

Dne 19. novembra.

Dne 18. novembra.

Papirna renta 5%, 16% davka	97 gld 65 kr.
Srebrna renta 5%, 16% davka	97 „ 40 „
Zlata renta 4%, davka prosta	115 „ — „
Papirna renta 5%, davka prosta	100 „ 40 „
Akcije avstro-ogerske banke, 600 gld.	990 „ — „
Kreditne akcije, 160 gld.	318 „ 70 „
London, 10 funtov strl.	119 „ 89 „
Napoleonondor (20 fr.)	9 „ 55 „
Cesarski cekini	5 „ 69 „
Nemških mark 100	58 „ 80 „

Ogerska zlata renta 4%	113 gld. — kr.
Ogerska papirna renta 5%	100 „ 35 „
4% državne srečke l. 1854., 250 gld.	140 „ 50 „
5% državne srečke l. 1860., 100 gld.	152 „ 50 „
Državne srečke l. 1864., 100 gld.	189 „ — „
Zastavna pisma avstr. osr. zem. kred. banke 4%	96 „ 20 „
Zastavna pisma	100 „ 40 „
Kreditne srečke, 100 gld.	191 „ 75 „
St. Genois srečke, 40 gld.	63 „ 75 „

Ljubljanske srečke, 20 gld.	— gld. — kr.
Avstr. rubežega križa srečke, 10 gld.	17 „ 25 „
Rudolfove srečke, 10 gld.	23 „ 50 „
Salmove srečke, 40 gld.	64 „ — „
Windischgrazove srečke, 20 gld.	64 „ 25 „
Akcije anglo-avstrijske banke, 200 gld.	152 „ 50 „
Akcije Ferdinandove sev. želez. 1000 gl. st. v. 2782	— „ — „
Akcije južne železnice, 200 gld. sr.	96 „ — „
Papirni rubelj	1 „ 17 „
Laških lir 100	— „ — „

List „Mercur“.

Zanesljiva informacija o stalno obrestnih
in dividendnih papirjih, važnih dogodkih na go-
spodarskem in finančnem polju, odločitelnih pojavih
na dunajski borzi.
Sveto pismeni in ustni brezplačno.

Menjarnična delniška družba

„MERCUR“

Wollzeile št. 10 Dunaj, Mariahilferstrasse 74 B.

Promese iz l. 1864

cele 4% gld., polovične 2% gld. in 50 kr. kolek.

Glavni dobiček 150.000 gld. avstr. velj.

Žrebanje dne 1. decembra.